

Memo

Statistisch beleidsonderzoek ICTU InternetSpiegel en de AVG

13 maart 2025

Privacy
Management
Partners

Vondellaan 58
3521 GH Utrecht

085 401 38 66
info@pmpartners.nl
www.pmpartners.nl

Auteurs

Privacy Management Partners:
mr. drs Jeroen Terstegge CIPP/E, partner

© Privacy Management Partners 2025

Privacy Management Partners biedt praktische oplossingen voor behoorlijke en zorgvuldige gegevensverwerking in overeenstemming met de wet.

Inhoud

Inleiding	1
Managementsamenvatting	2
Reactie FG ICTU	4
A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerking	5
1 Onderzoek	5
1.1 Achtergrond en doelstelling	5
2 Gegevens	5
3 Gegevensverwerkingen	6
3.1 Aanmaken bestand Effectory	7
3.2 Levering bestand aan ICTU	7
3.3 Preparatie & opslaan bestand door ICTU	7
3.4 Gegevensverstrekking	7
4 Verwerkingsdoelen	8
4.1 Hoofddoel	8
4.2 Doelbinding	8
5 Betrokken partijen	10
6 Belangen bij de gegevensverwerkingen	11
7 Verwerkingslocaties	12
8 Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen	12
8.1 De-identificatie van gegevens	12
8.2 Verstrekking aan ICTU	12
8.3 Data-analyses	13
9 Maatregelen	13
10 Zijn de gegevens anoniem?	15
10.1 Relevante teksten	16
10.2 Analyse	19

10.3 Conclusie	20
Naschrift	21

Inleiding

Voorliggend document betreft een analyse op het statistisch beleidsonderzoek dat ICTU uitvoert ten behoeve van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en haar kennisfunctie richting medewerkers en organisaties binnen het openbaar bestuur.

ICTU biedt op haar InternetSpiegel platform overheidswerkgevers de mogelijkheid onder andere om de werkdruk op haar werknemers in kaart te brengen. Werkgevers zijn op grond van de algemene voorwaarden van InternetSpiegel verplicht om de onderzoeksgegevens in geanonimiseerde vorm ter beschikking te stellen aan ICTU voor statistisch beleidsonderzoek. Over de risico's hiervan voor de respondenten bestaat onzekerheid bij werkgevers omdat het statistisch beleidsonderzoek in de DPIA vanwege wetstechnische redenen (anonieme gegevens zijn geen persoonsgegevens) en omwille van de begrijpelijkheid buiten scope zijn. ICTU heeft daarom aangegeven graag een aparte analyse op het proces van statistisch beleidsonderzoek te willen ontvangen.

Managementsamenvatting

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) is verantwoordelijk voor het personeelsbeleid van de overheid. In 2006 is het platform InternetSpiegel in het leven geroepen, waarvan BZK eigenaar is. De voornaamste taak van het programma InternetSpiegel is het bevorderen van het goed werkgeverschap in de sector overheid en het bijdragen aan het werkgeluk van medewerkers voor een optimaal presterende overheid. Daarnaast heeft het programma InternetSpiegel een kennisfunctie en worden de resultaten van de secundaire analyses (hierna: statistisch beleidsonderzoek) gebruikt om binnen het openbaar bestuur kennis te delen op het gebied van goed werkgeverschap.

De exploitatie van InternetSpiegel is door BZK (directie Ambtenaar en Organisatie) in een eigen programma ondergebracht bij ICTU. ICTU voert in opdracht van BZK statistisch beleidsonderzoek uit. De resultaten van het onderzoek geven BZK als eigenaar van het programma inzicht in de stand van zaken rondom goed werkgeverschap en input voor de koers van het strategische personeelsbeleid binnen het openbaar bestuur.

Daarvoor worden **geanonimiseerde** gegevens gebruikt die voortkomen uit het (primaire) onderzoek onder overheidswerknemers via het platform InternetSpiegel. Voorbeelden van statistisch beleidsonderzoek zijn: Hoe scoort het Rijk op de module ongewenste omgangsvormen? Ervaren medewerkers een inclusieve en sociaal veilige werkomgeving? Wat voor verschillen zien we tussen sectoren binnen het openbaar bestuur? Hoe scoren bepaalde groepen medewerkers, zoals bijvoorbeeld leidinggevend? Antwoorden op dit soort vragen worden (gevraagd en ongevraagd) gedeeld met BZK en daarnaast vanuit de kennisfunctie met sectoren en medewerkers binnen het openbaar bestuur. Dit gebeurt altijd in de vorm van geaggregeerde rapportages die nooit herleidbaar zijn tot de organisaties of individuele medewerkers waarbij de vragen zijn afgenomen.

Werkgevers in de publieke sector die hun medewerkersonderzoek via InternetSpiegel hebben uitgevoerd, zijn op grond van de Algemene Voorwaarden Verwerking Persoonsgegevens van InternetSpiegel verplicht om de onderzoeksresultaten aan ICTU ter beschikking te stellen voor statistisch beleidsonderzoek. Bij deze werkgevers leven vragen over de risico's voor de rechten en vrijheden van de respondenten. Die risico's komen in de DPIA InternetSpiegel niet aan bod, omdat het statistisch beleidsonderzoek door ICTU daarin om wetstechnische redenen (geanonimiseerde gegevens zijn geen persoonsgegevens) en omwille van de begrijpelijkheid van de DPIA buiten scope is geplaatst. Om duidelijkheid te bieden aan alle betrokken partijen is besloten om een informatieve analyse op te laten stellen op het proces van statistisch beleidsonderzoek door ICTU.

Conclusie

Gelet op de doeleinden en de context waarin de door de werkgevers – via Effectory – aangeleverde datasets worden verwerkt, beschikt ICTU **niet over middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten** dat zij door ICTU gebruikt zullen worden om een respondent in de dataset te identificeren. Er zijn in de context van de gegevensverwerking ook geen derden waarvan zulks te verwachten valt. Herleiding tot een identificeerbaar persoon is in de praktijk voor ICTU ondoenlijk c.q. operationeel verboden en de anonimisering is voor ICTU blijvend onomkeerbaar. Bovendien heeft statistische beleidsonderzoek niet tot doel om personen in de dataset te identificeren. Het risico op herleidbaarheid is derhalve **onbeduidend**. En dus zijn de geleverde bestanden voor ICTU **de facto anoniem**.

Derhalve komen wij tot de conclusie dat de AVG **niet van toepassing** is op ICTU voor zover zij de databestanden gebruikt voor het doen van statistisch beleidsonderzoek. Niettemin hebben ICTU en Effectory diverse maatregelen genomen om de databestanden zorgvuldig te beheren.

Reactie FG ICTU

Ik kan mij vinden in de conclusie dat de gegevens *de facto* anoniem zijn om de redenen genoemd in dit memo. De AVG is dus niet van toepassing op de dataset.

ICTU houdt er rekening mee dat geanonimiseerde gegevensbestanden nog steeds retrisico's met zich mee kunnen brengen voor betrokkenen, zoals spontane herleidbaarheid, koppelbaarheid en deduceerbaarheid. De voornoemde conclusie dat de datasets anoniem zijn, is alleen waar zolang er niets verandert aan de werkwijze van ICTU. Anonimisering mag dus niet worden beschouwd als een eenmalige exercitie. Daarom zal de FG van ICTU de conclusies periodiek opnieuw laten evalueren. In 2026 toetst de FG ook op 'werking' van de afspraken.

A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerking

1 Onderzoek

1.1 Achtergrond en doelstelling

Scope van deze analyse

Het doel van deze analyse is om te onderzoeken of er met de beleidsanalyses persoonsgegevens gemoeid zijn (en dus of de AVG van toepassing is) en waar eventuele verbeterpunten liggen. Eerst worden alle dataverwerkingen die in dit proces plaatsvinden tot in detail beschreven (par. 2 – 8). Vervolgens is met name van belang in hoeverre de gegevens herleidbaar zijn tot een geïdentificeerde of identificeerbare persoon. In het verlengde daarvan ligt de vraag of de AVG überhaupt van toepassing is op deze beleidsanalyses (par. 9). Tot slot worden een aantal maatregelen besproken die zijn genomen bij zowel ICTU als Effectory om het beleid te formaliseren (par. 10).

NB. Deze analyse volgt, voor zover mogelijk, voor de herkenbaarheid het model van het Toetsmodel DPIA Rijksdienst. Het is relevant om bij het lezen in het achterhoofd te houden dat de verstrekker van de gegevens, te weten: de werkgever die medewerkersonderzoek heeft laten verrichten (hierna: **Werkgever**), zich bij de verstrekking onverkort aan de AVG moet houden. Dit is (wellicht) anders voor ICTU als ontvanger van de gegevens en uitvoerder van het statistisch beleidsonderzoek.

2 Gegevens

In het kader van het statistisch beleidsonderzoek levert Effectory als verwerker namens de werkgever bij ICTU bestanden aan met geanonimiseerde gegevens die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het statistisch beleidsonderzoek (zie **Tabel 1**). In het bestand zijn per respondent *altijd alleen* de volgende gegevens opgenomen:

Gegevens	Detail niveau
Organisatiegegevens	
Organisatie	Naam van organisatie.
Sector	Beschrijving van de sector.
Veldwerkperiode	Geeft aan wanneer het onderzoek heeft plaatsgevonden bij Werkgever.
Gegevens respondenten	
Leeftijdsgroep	Jonger dan 30/30-39/40-49/50-59/60 jaar en ouder.
Geslacht	Man/vrouw/anders.

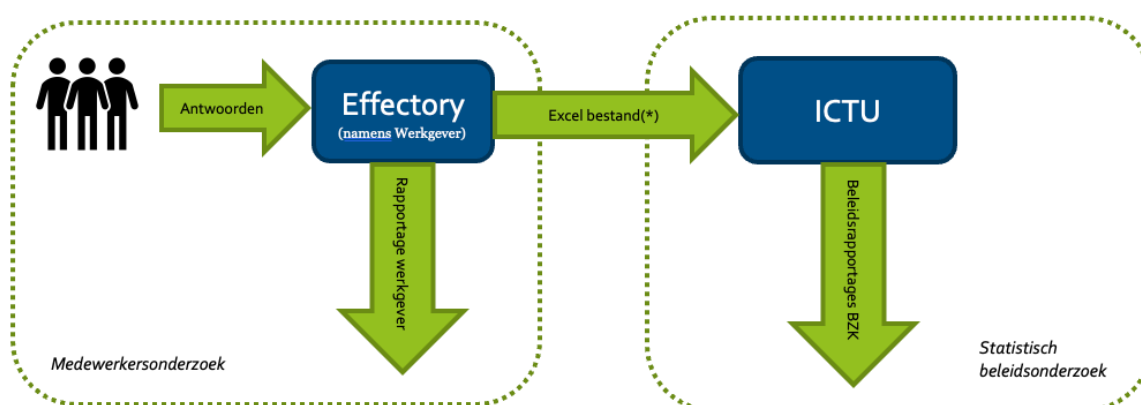
Hoogst voltooide opleiding	Basisonderwijs, vmbo, havo-onderbouw, mbo-1/havo, vwo, mbo-2, mbo-3, mbo-4/hbo-bachelor, wo-bachelor, hbo-master, wo-master, doctor.
Wel/niet leidinggevende	Ja/nee.
Salarisschaalcategorie (alleen voor Rijksorganisaties)	Schaal 1-4/schaal 5-9/schaal 10-13/schaal 14-15/schaal 16 en hoger.
Soort vertrek/instroom (alleen bij Instroommonitor en Exitmonitor Rijk)	Interdepartementaal, intradepartementaal of buiten Rijk.
Functiegroep (alleen voor hogescholen)	Onderwijzend personeel/ondersteunend personeel.
Type aanstelling (alleen voor exitmonitor bij hogescholen)	Aanstelling voor onbepaalde tijd (D-2)/Aanstelling voor bepaalde tijd met uitzicht op aanstelling voor onbepaalde tijd (D-3)/Aanstelling voor bepaalde tijd (D-4)/Detachering of payrolling.
Antwoorden op gesloten vragen	Het gaat hier om antwoorden op de gehele vragenlijst zoals die door werkgever is afgenomen (excl. eventuele vragen die door de werkgever zelf zijn toegevoegd). Het gaat alleen om de antwoorden op gesloten vragen.

NB. De antwoorden op open vragen worden **niet** aan ICTU meegeleverd.

3 Gegevensverwerkingen

In deze paragraaf worden de verwerkingen uitgelegd die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van statistisch beleidsonderzoek. Het medewerkersonderzoek zelf is niet in scope van deze analyse. Zie hiervoor de DPIA InternetSpiegel.

Schematisch ziet de gegevensverwerking er als volgt uit:

(*) Hoewel Effactory de gegevens in de praktijk aanlevert, is dit juridisch gezien een derdenverstrekking van de gegevens van de Werkgever aan ICTU.

3.1 Aanmaken bestand Effectory

Effectory maakt een Excel bestand aan met gegevens per respondent dat wordt gedeeld met ICTU. Het bestand bevat de profielgegevens en antwoorden op alle vragen uit de vragenlijst, zoals weergegeven in Tabel 1. Het bestand is ontdaan van alle direct identificerende gegevens, zoals naam, e-mailadres, personeelsnummer alsmede van interne koppelcodes die gebruikt worden bij Effectory bij de uitvoering van InternetSpiegel-medewerkersonderzoek(en) en eventuele andere identificatoren.

3.2 Levering bestand aan ICTU

Effectory levert het bestand aan ICTU. Hiervoor is een speciale omgeving ingericht binnen Microsoft Teams (MS Teams), binnen de licentie en onder beheer van Effectory. De data-analist van ICTU met toegang tot de omgeving downloadt het Excel bestand naar een netwerkschijf van ICTU die alleen toegankelijk is voor de data-analisten binnen het Programma Venster.

3.3 Controle & opslaan bestand door ICTU

ICTU controleert het bestand bij binnenkomst op juistheid en volledigheid. De controle kan alleen worden uitgevoerd door een beperkt aantal data-analisten met toegang tot de werkomgeving. Niet-InternetSpiegel vragen zijn irrelevant voor statistisch beleidsonderzoek en worden daarom uit het Excel bestand verwijderd.¹ Vervolgens wordt het Excel bestand omgezet naar SPSS. De SPSS-kopie, met alleen de voor analyses benodigde data, wordt op twee plekken opgeslagen op de netwerkschijf:

- Iedere organisatie heeft een eigen directory waarin zowel het Excel- als het SPSS bestand worden bewaard;
- Daarnaast wordt het SPSS bestand toegevoegd aan het 'totaalbestand'.

Afhankelijk van het doel van een specifiek statistisch beleidsonderzoek kan een selectie worden gemaakt van kenmerken, zoals bijvoorbeeld sector Rijk met selectie van medewerkers van 45 jaar en ouder. Er worden nooit analyses uitgevoerd dan wel gepubliceerd of gedeeld met BZK op organisatieniveau of persoonsniveau.

3.4 Gegevensverstrekking

De gegevens worden in beginsel alleen gebruikt binnen ICTU. Het kan zijn dat er in de toekomst incidenteel sprake is van gegevensdeling met andere partijen voor het doen

¹ N.B. ICTU verkrijgt ook de niet-InternetSpiegel vragen ten behoeve van de doorontwikkeling van modules en als input voor nieuwe ontwikkelingen van het InternetSpiegel instrumentarium.

van onderzoek. Naar analogie is dit onder de AVG toegestaan², mits de gegevens anoniem blijven; dat wil zeggen dat zij niet zullen worden gekoppeld met andere datasets, waardoor de anonimiteit wordt opgeheven. De organisatiename wordt nooit meegeleverd in het databestand bij een ingewilligd dataverzoek. De waarborgen liggen voorts besloten in het feit dat verstrekte gegevens op geen enkele manier kunnen worden herleid tot een organisatie of individu, waardoor het *linkability-risico* verwaarloosbaar is. Daarnaast zullen er door ICTU strikte gebruiksvoorwaarden worden gesteld in de overeenkomst die met de onderzoekers wordt gesloten.

N.B. De afgelopen jaren is er geen sprake geweest van gegevensdeling met derden. Mocht er toch een verzoek komen, dan onderzoekt ICTU eerst wat de reden is en of er vanuit ICTU ook belangen zijn bij het delen van de gegevens. Alleen dan wordt de benodigde data gedeeld. Een verzoek om organisatienamen wordt altijd geweigerd en kan alleen worden toegestaan na voorafgaande toestemming van desbetreffende organisatie(s).

4 Verwerkingsdoelen

4.1 Hoofddoel

Het statistisch beleidsonderzoek dat ICTU uitvoert, dient een tweetal hoofddoelen:

1. Ondersteuning van de door BZK aan ICTU in het programma Venster opgelegde taken door beleidsinformatie te genereren ten behoeve van BZK op sectoraal niveau en/of voor de sector openbaar bestuur en veiligheid;
2. Zorgen voor kennisontwikkeling en -verspreiding in de sector openbaar bestuur & veiligheid of daarbuiten, onder andere door trends te signaleren.

4.2 Doelbinding

Uiteraard is het zo, dat als de AVG van toepassing is op de gegevensverwerking bij de verstrekker, de verstrekker zich ook bij de verstrekking van de gegevens aan de AVG moet houden. Maar zoals de advocaat-generaal in zijn conclusie in wezen – onzes inziens terecht – opmerkt in het hoger beroep in de zaak *EDPS v GAR*,³ moet de vraag of bij de *ontvanger* de AVG van toepassing is op de verstrekte gegevens worden beoordeeld vanuit het gezichtspunt van de ontvanger, en niet vanuit het gezichtspunt van de verstrekker (zoals de Europese Toezichthouder EDPS deed). Deze redenering sluit aan bij hetgeen het Hof van Justitie eerder oordeelde over verstrekking van persoonsgegevens: er vinden in dat geval twee gegevensverwerkingen plaats, die beide op hun eigen merites aan de AVG moeten worden getoetst:

² Vergelijk artikel 5(1)(b) jo. 89(1) AVG.

³ Conclusie A-G Spielmann, 6 februari 2025, C-413/23 P (*EDPS v GAR*), randnummer 96.

- 1) het verstrekken door de verstrekker, en
- 2) het verzamelen door de ontvanger.⁴

Verstrekking van de onderzoeksgegevens door de Werkgever ten behoeve van statistisch beleidsonderzoek door ICTU moet *vanuit het oogpunt van de Werkgever* worden beschouwd als een vorm van nevengebruik van de persoonsgegevens ('verdere verwerking'). Voor verdere verwerking is in beginsel een doelbindingstoets verplicht (art. 6 lid 4 AVG). Artikel 5 lid 1 sub b, tweede volzin, AVG komt er echter op neer dat de doelbindingstoets achterwege mag blijven als de gegevens worden gebruikt voor statistisch onderzoek, mits er passende waarborgen conform art. 89 AVG zijn geïmplementeerd om de belangen van de betrokkenen te beschermen, waaronder pseudonimisering. Dit betekent dat persoonsgegevens, mits de passende waarborgen er ook zijn, *altijd* mogen worden gebruikt voor statistisch beleidsonderzoek. **In casu bestaan de waarborgen er in hoofdzaak uit dat de gegevens *vanuit het oogpunt van ICTU* onomkeerbaar anoniem zijn.** Dit lichten wij verder toe in paragraaf 10.

De volgende in InternetSpiegel ingebouwde waarborgen zijn daarbij van belang, waardoor de conclusie gerechtvaardigd is dat de gegevens anoniem zijn:

- De respondenten worden via de privacyverklaring van InternetSpiegel expliciet geïnformeerd over de verstrekking van de geanonimiseerde gegevens aan ICTU.⁵ Op die manier kunnen zij zich een oordeel vormen over de gegevensverwerkingen waaraan hun medewerking overigens sowieso niet verplicht is.
- De databestanden die ICTU ontvangt bevatten geen informatie met kenmerken als bedoeld in artikelen 9 en 10 AVG (bijzondere gegevens of strafrechtelijke gegevens).
- De dataset wordt door Effectory ontdaan van koppelcodes en andere identificatoren alvorens de dataset aan ICTU te verstrekken.
- ICTU ontvangt slechts een beperkt deel van de dataset (zie Tabel 1 hierboven).
- Gegevens van de medewerkersonderzoeken (attributen) veranderen 2x of 3x van sleutel (zie verder paragraaf 8.1).
- Effectory past *shuffling* toe op de rijen om te voorkomen dat gegevens eenvoudig kunnen worden gekoppeld aan de originele onderzoeksbestanden.
- Voor Effectory geldt een contractueel verbod om mee te werken aan identificatie van personen in de ICTU-datasets. Ook zijn zowel Effectory als ICTU gebonden aan de regels uit de Gedragscode voor statistisch onderzoek 2022.⁶

⁴ HvJEU, 24 februari 2022, C-175/20 (SS SIA), randnummer 60.

⁵ Dit is in overeenstemming met de conclusie van de advocaat-generaal dat de betrokkene reeds bij het verzamelen van de gegevens door de verstrekende partij moet worden geïnformeerd over het voornemen om de (geanonimiseerde) gegevens te verstrekken aan een andere partij (randnummers 76 en 77).

⁶ Gedragscode Onderzoek en Statistiek - MOA Expertise Center voor Marketing-insights, Onderzoek en Analytics.

NB. Als het vonnis van het Gerecht in de zaak *EDPS v GAR* in hoger beroep in essentie overeind blijft, betekent dat dat de AVG niet van toepassing is op de verwerking van de gegevens door ICTU. Mocht het vonnis van het Gerecht in essentie tóch onderuit gaan (d.w.z., dat het Hof zou oordelen dat de gegevens niet anoniem zijn voor de ontvanger als ze niet anoniem zijn voor de verstrekker), dan is onze conclusie dat er door ICTU en Effectory (namens de Werkgever) passende waarborgen zijn geïmplementeerd als bedoeld in artikel 89 lid 1 AVG om de belangen van de betrokkenen te beschermen, zodat de verstrekking aan ICTU past binnen de kaders van art. 5 lid 2, tweede volzin juncto art. 89 AVG.

5 Betrokken partijen

Bij de uitvoering van het statistisch beleidsonderzoek van ICTU zijn de volgende partijen betrokken.

Effectory	
Rol	Verwerker
Activiteiten	• Maakt een Excel bestand aan die ontstaat is van koppelcode en andere identificatoren van respondenten. • Levert het Excel bestand aan ICTU door deze binnen de beveiligde omgeving in MS Teams ter beschikking te stellen.
Toegang tot gegevens	Contactpersoon van Effectory.

ICTU	
Rol	Uitvoerder van het statistisch beleidsonderzoek
Activiteiten	• Controleert het Excel bestand en maakt een SPSS kopie aan. Slaat deze op binnen haar beveiligde omgeving. • Voert statistisch beleidsonderzoek uit op de onderzoeksgegevens ten behoeve van BZK, sectoren en ambtenaren in de kennisfunctie.
Toegang tot gegevens	Beperkte groep data-analisten werkzaam bij het programma Venster.

BZK	
Rol	Eigenaar InternetSpiegel
Activiteiten	Verkrijgt van ICTU geaggregeerde rapportages. BZK ontvangt van ICTU nooit informatie over individuele organisaties of personen ontvangt zonder voorafgaande toestemming.
Toegang tot gegevens	Geen

Werkgever	
Rol	Verwerkingsverantwoordelijke voor het medewerkersonderzoek
Activiteiten	Lever (via Effectory) de gegevens aan ICTU
Toegang tot gegevens	Geen (ook niet vóór de verstrekking, zie DPIA InternetSpiegel)

Microsoft	
Rol	Hosting partij
Activiteiten	Hosting van beveiligde Teams-omgeving waarin bestanden worden uitgewisseld. Hosting vindt plaats binnen de Europese Economische Ruimte (EER).
Toegang tot gegevens	Geen (anders dan opslag)

6 Belangen bij de gegevensverwerkingen

Werkgevers en betrokkenen hebben geen direct belang bij het uitvoeren van statistisch beleidsonderzoek. Werkgevers hebben wel een indirect belang bij deze onderzoeken, meer specifiek bij de publicaties die daaruit voortvloeien. De inzichten dragen bij aan de ontwikkeling van personeels- en organisatiebeleid in de publieke sector vanuit het ministerie van BZK. Daarnaast heeft statistisch beleidsonderzoek tot doel om kennis te delen onder werkgevers en werknemers in het openbaar bestuur. Hierbij is ook het doorvoeren van verbeteringen in het personeels- en organisatiebeleid een belangrijk aspect.

ICTU heeft een belang bij het statistisch beleidsonderzoek dat is gelegen in de taken die zij in opdracht van de BZK uitvoert als programmamanager InternetSpiegel. Het is daarom belangrijk om inzichten te kunnen bundelen, en om daar vervolgens statistische analyses op los te laten die iets zeggen over de stand van zaken binnen (bijvoorbeeld) een bepaalde sector of leeftijdscategorie.

De Minister van BZK (de Directie Ambtenaar en Organisatie) heeft belang bij het uitvoeren van het statistisch beleidsonderzoek. Hij ontvangt gevraagd en ongevraagd de uiteindelijke bevindingen, altijd op geaggregeerd sectorniveau en dus niet herleidbaar op organisatieniveau in bijvoorbeeld rapportages/tabellen. Deze bevindingen worden gebruikt in het kader van zijn systeemverantwoordelijkheid voor het functioneren van het stelsel van het openbaar bestuur (zowel op centraal als decentraal niveau) en zijn verantwoordelijkheid voor het ambtenarenbeleid en daarover verantwoording af te leggen aan het parlement.

7 Verwerkingslocaties

Alle gegevensverwerkingen vinden plaats binnen de systemen van Effectory (Microsoft Teams) en vervolgens van ICTU (netwerkschijf). Daarbij vindt **geen** gegevensdoorgifte plaats naar een land buiten de Europese Economische Ruimte.

8 Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

8.1 De-identificatie van gegevens

De gegevens van de medewerkersonderzoeken (attributen) veranderen 2x of 3x van sleutel:

- Voorafgaand aan het medewerkersonderzoek worden de identificerende gegevens vervangen door een Effectory-ID (pseudoniem)⁷;
- Bij het opstellen van het Excel-bestand dat aan ICTU wordt verstrekt (na afronding van een onderzoek door Werkgever met InternetSpiegel), wordt het Effectory-ID en eventuele andere identificatoren van de respondent eruit gehaald.
- De gegevens van respondenten worden in het Excel-bestand op rij-niveau bij elkaar gehouden. Het rij-nummer vormt aldus een nieuw pseudoniem. Effectory past *shuffling* toe op de rijen om te voorkomen dat gegevens eenvoudig kunnen worden gekoppeld aan de originele onderzoeksbestanden.
- Bij het toevoegen van de gegevens aan het totaalbestand veranderen de gegevens voor de derde keer van pseudoniem (nieuw rij-nummer).

Door de (drie)dubbele pseudonimisering en de *shuffling* heeft ICTU geen redelijke mogelijkheid meer om de identiteit van de respondenten aan bepaalde regels in het Excel bestand te koppelen, waardoor er sprake is van anonieme gegevens in de zin van de overweging van het Hof van Justitie van de Europese Unie in randnummer 46 van het *Breyer*-arrest (C-582/14). Zie verder paragraaf 10.

8.2 Verstrekking aan ICTU

Het bestand wordt aan ICTU geleverd door middel van een beveiligde omgeving binnen Microsoft Teams. Alleen de bevoegde data-analisten van ICTU hebben toegang via hun persoonlijke omgeving binnen MS Teams. Deze toegang is gekoppeld aan het apparaat van degenen die deze functie vervullen. Dit is een beperkte groep data-analisten werkzaam binnen het programma Venster van ICTU. De MS Teams omgeving valt binnen de scope van het ISO 27001 certificaat van Effectory. Er wordt door Effectory dus op toegezien dat deze omgeving conform de afgesproken beveiligingsmaatregelen is beveiligd.

⁷ Zie voor nadere uitleg op dit punt de 'DPIA InternetSpiegel'.

ICTU downloadt de bestanden naar een speciale afgeschermdde werkomgeving. Originele bestanden worden (na een succesvolle download) verwijderd uit de MS Teams omgeving. MS Teams dient derhalve uitsluitend als beveiligd doorgeefluik waarmee bestanden worden doorgegeven van Effectory (namens de Werkgever) naar ICTU.

Slechts een beperkte groep data-analisten van ICTU heeft toegang tot de werkomgeving op de netwerkschijf. Het Excel-bestand wordt samen met een kopie in de vorm van het SPSS-bestand opgeslagen in de directory van de betreffende Werkgever. Het bewerkte bestand wordt daarnaast toegevoegd aan het *totaalbestand*. Het totaalbestand is een verzameling van alle geanonimiseerde SPSS-bestanden op één plek.

8.3 Data-analyses

Op het totaalbestand of selecties hieruit wordt statistisch beleidsonderzoek uitgevoerd. Afhankelijk van het doel van een specifiek onderzoek kan een selectie worden gemaakt van variabelen, zoals bijvoorbeeld sector Rijk met selectie van medewerkers van 45 jaar en ouder. De selectie wordt in dat geval opgeslagen als nieuw bestand op de netwerkschijf. Vervolgens kan daarop een (trend)analyse worden losgelaten. Resultaten van analyses zijn altijd geaggregeerd en dus niet te herleiden tot Werkgevers en/of personen.

9 Maatregelen

ICTU heeft diverse beheersmaatregelen getroffen om zorgvuldig met gegevens om te gaan.

Type maatregel	Beschrijving
Aansturing door directie en leidinggevenden	Het statistisch beleidsonderzoek staat onder leiding van de programmamanager Venster, die tevens verantwoordelijk is voor de bescherming van de gegevens.
Beleid en procedures	Bij de uitvoering van statistisch beleidsonderzoek is ICTU steeds op zoek naar informatie over groepen medewerkers. De data wordt altijd geaggregeerd geanalyseerd en er worden nooit analyses gemaakt gericht op individuele organisaties of personen. ICTU heeft (mede namens de Werkgever) aan Effectory instructies gegeven over welke gegevens moeten worden aangeleverd en hoe de gegevens moeten worden geanonimiseerd. Hoewel het vanuit de taak van ICTU, maar ook vanuit professionaliteit en

beroepsmatige integriteit, ondenkbaar is dat ICTU ooit een verzoek zal doen bij Effectory om persoonsgegevens te leveren, zijn in het proces diverse waarborgen ingebouwd om herleidbaarheid naar individuele respondenten uit te sluiten. In 2023 is besloten om de aan te leveren dataset verder te verkleinen om zo het risico op unieke records (*singling out*) zoveel mogelijk uit te sluiten. De dataset wordt periodiek geëvalueerd.

Daarnaast is er extra waarborg toegevoegd, die ziet op de verhouding tussen BZK en ICTU met betrekking tot een soortgelijk verzoek om persoonsgegevens.

Interne waarborgen bij ICTU

- Gegevens zijn uitsluitend toegankelijk voor een beperkte groep data-analisten werkzaam bij het Programma Venster van ICTU.
- De ICTU-medewerkers moeten bij hun aanstelling een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen.
- De betrokken medewerkers hebben een geheimhoudingsverklaring ondertekend.
- ICTU volgt de internationale gedragscode ESOMAR/ICC en de gedragscode van de MOA voor marktonderzoek.
- De data-analisten van ICTU bij het Programma Venster zijn geïnstrueerd dat zij geen persoonsgegevens (naam, e-mailadres en ID) mogen verwerken van medewerkers van Werkgevers. Zij mogen die gegevens dus ook niet opzoeken in andere databanken of de databestanden daarmee koppelen.
- ICTU volgt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) (het rijksnormenkader voor informatieveiligheid) en werkt aan een passende invulling. Daarbij streeft ICTU naar een groeiend volwassenheidsniveau volgens het NBA model (toetsmodel Auditdienst Rijk). Periodiek evalueert ICTU de implementatie van de BIO en het volwassenheidsniveau.
- De bewaartermijn van de databestanden is vastgesteld op 25 jaar na het jaar waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden.

Waarborgen tussen ICTU en Effectory

	• Tussen Effectory en ICTU is, middels een instructie in de verwerkersovereenkomst die ICTU mede namens de Werkgever met Effectory heeft gesloten, vastgelegd welke profielkenmerken van medewerkers van Werkgevers aan ICTU geleverd moeten worden t.b.v. het statistisch beleidsonderzoek. • Effectory mag geen gehoor geven aan oneigenlijke verzoeken van ICTU om andere gegevens te verstrekken. Interne waarborgen bij Effectory • Er is een intern protocol opgesteld waarin beschreven staat op welke wijze de data aan ICTU geleverd moet worden en waaruit deze moet bestaan. • Effectory stelt de programmamanager InternetSpiegel en de FG van ICTU op de hoogte indien toch zou blijken dat gegevens zijn geleverd die niet geleverd hadden moeten worden. • Effectory stelt de programmamanager InternetSpiegel en de FG van ICTU op de hoogte indien vanuit ICTU vragen zouden worden gesteld om personen in de dataset te identificeren.
Training en bewustwording medewerkers	Er vinden periodiek (privacy)trainingen plaats voor de werknemers van ICTU.
Monitoring en audit	ICTU heeft een FG aangesteld die toezicht houdt op de naleving van de AVG.
Deskundige adviseurs	ICTU heeft adviesbureau Privacy Management Partners ingeschakeld om advies te geven over de toepassing van het privacy- en gegevensbeschermingsrecht en het compliancebeleid binnen het programma Venster.

10 Zijn de gegevens anoniem?

Vanwege de (drie) dubbele pseudonimisering en de overige in paragraaf 4.2 genoemde maatregelen is het nuttig om een juridische analyse te maken van de vraag of de gegevens die ICTU ontvangt vanuit het oogpunt van ICTU moeten worden

gekwalficeerd als persoonsgegevens in de zin van artikel 4(1) AVG.⁸ In de hierna volgende paragrafen werken wij deze analyse uit.

10.1 Relevante teksten

Voor de analyse in deze paragraaf vormen de volgende (wets)teksten en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie het uitgangspunt.

Artikel 4(1) AVG

„persoonsgegevens”: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon („de betrokkene”); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon.

Overweging 26 AVG

*De beginselen van gegevensbescherming moeten voor elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon gelden. Gepseudonimiseerde persoonsgegevens die door het gebruik van aanvullende gegevens aan een natuurlijke persoon kunnen worden gekoppeld, moeten als gegevens over een identificeerbare natuurlijke persoon worden beschouwd. Om te bepalen of een natuurlijke persoon identificeerbaar is, **moet rekening worden gehouden met alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten dat zij worden gebruikt door de verwerkingsverantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren**, bijvoorbeeld selectietechnieken. Om uit te maken of van middelen redelijkerwijs valt te verwachten dat zij zullen worden gebruikt om de natuurlijke persoon te identificeren, moet rekening worden gehouden met alle **objectieve factoren**, zoals de kosten van en de tijd benodigd voor identificatie, met inachtneming van de beschikbare technologie op het tijdstip van verwerking en de technologische ontwikkelingen. **De gegevensbeschermingsbeginselen dienen derhalve niet van toepassing te zijn op anonieme gegevens, namelijk gegevens die geen betrekking hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon of op persoonsgegevens die zodanig anoniem zijn gemaakt dat de betrokkene niet of niet meer identificeerbaar is. Deze verordening heeft derhalve geen betrekking op de verwerking van dergelijke anonieme gegevens, onder meer voor statistische of onderzoeksdoeleinden.** (vet PMP)*

Breyer-arrest

⁸ Zoals wij in paragraaf 4.2 al hadden opgemerkt, moeten de gepseudonimiseerde gegevens in de database van Effectory wél als persoonsgegevens worden gekenmerkt (zie hierover ook de DPIA InternetSpiegel). Dat geldt – voor wat betreft de Werkgever – mogelijk ook voor de geanonimiseerde dataset die Effectory klaarzet voor download (niet onderzocht, want out of scope van dit memo en dus niet nodig). Wij herinneren eraan dat analyse of de gegevens 'persoonsgegevens' zijn voor de verstrekker (in casu de Werkgever) anders kan uitpakken dan voor de ontvanger (in casu ICTU). Zie ook de Conclusie van de A-G in de zaak *EDPS v GAR*.

Uit het arrest *Patrick Breyer tegen Bundesrepublik Deutschland* (ECLI:EU:C:2016:779) van het Europese Hof van Justitie zijn met name de overwegingen in volgende randnummers relevant:⁹

44. *Dat de extra informatie die nodig is om de [betrokkene] te identificeren, niet berust bij de [verwerkingsverantwoordelijke], maar bij [een derde], lijkt dan ook niet uit te sluiten dat [de gegevens] die worden geregistreerd door deze [verwerkingsverantwoordelijke], voor hem persoonsgegevens vormen in de zin van artikel 2, onder a), van richtlijn 95/46.*

45. *Vastgesteld dient evenwel te worden of de mogelijkheid om [de gegevens] te combineren met de extra informatie waarvan [derde] in het bezit is, een middel vormt waarvan mag worden aangenomen dat het redelijkerwijs kan worden ingezet om de betrokken persoon te identificeren.*

46. *Zoals de advocaat-generaal in punt 68 van zijn conclusie in wezen heeft opgemerkt, is dit niet het geval indien de identificatie van de betrokkene **bij de wet¹⁰ verboden wordt of in de praktijk ondoenlijk is, bijvoorbeeld omdat zij – gelet op de vereiste tijd, kosten en mankracht – een excessieve inspanning vergt, zodat het gevaar voor identificatie in werkelijkheid onbeduidend lijkt** (vet PMP).*

NB. Punt 68 van de conclusie van de advocaat-generaal in de *Breyer* zaak luidt:

68. *Net zoals overweging 26 niet doelt op elk middel dat door de voor de verwerking verantwoordelijke [...] in te zetten is, maar enkel op de middelen die deze „redelijkerwijs” zou kunnen inzetten, zo ook moet worden begrepen dat de wetgever met „derden” enkel diegenen bedoelt van wie, eveneens redelijkerwijs, mag worden aangenomen dat zij degenen zijn tot wie de voor de verwerking verantwoordelijke zich voor aanvullende gegevens voor de identificatie zal wenden. Dat zal niet gebeuren wanneer het contact met die derden in mankracht en in financiële zin feitelijk heel kostbaar, of praktisch ondoenlijk, of bij de wet verboden is. Anders zou het, zoals ik al eerder opmerkte, praktisch onmogelijk zijn om een onderscheid te maken tussen de verschillende middelen, want altijd is het denkbaar dat er een derde bestaat die – hoe onbenaderbaar hij ook [...] is – nu of in de toekomst kan beschikken over aanvullende gegevens die kunnen bijdragen tot de identificatie van een gebruiker.*

Het *Breyer*-arrest komt er in wezen op neer dat gegevens *juridisch* anoniem zijn als herleidbaarheid tot een persoon door de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke partij dan wel door een derde die in de context van de gegevensverwerking de beschikking krijgt over de gegevens *de jure* dan wel *de facto* is uitgesloten, en dus het risico van identificatie gelet op de omstandigheden van het geval **verwaarloosbaar** is. Dat de gegevens in theorie nog steeds zouden kunnen

⁹ <https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-582/14>

¹⁰ Wij wijzen erop dat het Engelse woord 'law' in de AVG en ook in deze uitspraak is vertaald naar 'wet', maar dat dit door de rechterlijke macht steeds wordt uitgelegd als 'recht'. Het lijkt dus niet nodig dat het verbod in een formele wet staat. Voldoende is dat het verbod in bindende en rechtens afdwingbare rechtsregels is vervat (zoals in dit geval een overeenkomst).

worden herleid tot een persoon (bijv. door het verbod te overtreden of wél de onevenredige moeite te doen), maakt niet dat de AVG van toepassing is op die gegevens.

De paragraaf 4.2 genoemde zaak *EDPS v GAR* (C-413/23 P) vormt een belangrijke aanvulling op het *Beyer*-arrest. Kort gezegd kwam de uitspraak van het Gerecht in eerste aanleg (*GAR v EDPS*, T-557/20) erop neer dat de AVG niet van toepassing is op de *verstrekking* van de gepseudonimiseerde gegevens aan een derde, als de gegevens voor deze derde anoniem zijn. Die conclusie lijkt naar ons oordeel in zijn algemeenheid niet te stroken met het Europese gegevensbeschermingsrecht. De AVG blijft immers, zoals gezegd, onverkort van toepassing op de *verstrekker* (in casu: de Werkgever). Maar, zoals ook de A-G in zijn conclusie in hoger beroep stelt, moet de vraag of de AVG van toepassing is (apart van de verstrekker) óók voor de *ontvanger* beantwoord worden (in casu: ICTU). En dan kan de conclusie zijn dat de gegevens voor de ontvanger géén persoonsgegevens zijn waardoor de AVG op hém dus níet van toepassing is.

Het is even afwachten of het Hof in deze visie van de A-G meegaat, maar met onze kennis en ervaring met het gegevensbeschermingsrecht hebben wij daar alle vertrouwen in. Mocht de essentie van het vonnis van het Gerecht tóch onderuit gaan (d.w.z. dat het Hof zou oordelen dat de gegevens niet anoniem zijn voor de ontvanger als ze niet anoniem zijn voor de verstrekker), dan is onze conclusie nog steeds dat er door ICTU en Effectory (namens de Werkgever) passende waarborgen zijn geïmplementeerd als bedoeld in artikel 89 lid 1 AVG om de belangen van de betrokkenen te beschermen, zodat de verstrekking aan ICTU past binnen de kaders van art. 5 lid 2, tweede volzin juncto art. 89 AVG.

Artikel 29 Working Party Opinie inzake anonimiseringstechnieken, WP216¹¹

De rechtsvoorganger van de EDPB, de Artikel 29 Werkgroep, benoemt de volgende risico's van het anonimiseren van persoonsgegevens:

- **Herleidbaarheid** (*singling out*): de mogelijkheid om een persoon in de dataset te individualiseren door sommige records uit te lichten;
- **Koppelbaarheid** (*linkability*): de mogelijkheid om ten minste twee records over dezelfde betrokkene of groep betrokkenen met elkaar in verband te brengen (in dezelfde database of in twee verschillende databases). Wanneer een aanvaller (bijvoorbeeld door de correlatie te analyseren) kan vaststellen dat twee records aan een en dezelfde groep personen zijn gerelateerd, zonder personen binnen deze groep te kunnen individualiseren, dan doorstaat de techniek de herleidbaarheidstoets, maar niet de koppelbaarheidstoets;
- **Deduceerbaarheid** (*inference*): de mogelijkheid om de waarde van een persoonskenmerk (attribuut) met grote waarschijnlijkheid af te leiden uit de waarden van een reeks andere attributen.

¹¹ https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf. Op het moment van schrijven is net door de EDPB een update van deze richtlijn ter consultatie aangeboden.

De Artikel 29 Werkgroep stelt dat bij de verschillende anonimiseringstechnieken, bij de een meer dan de andere, *restrisico's* op herleidbaarheid, koppelbaarheid en/of deduceerbaarheid blijven bestaan. Wij merken echter – reeds bij voorbaat – op dat op grond van het *juridische* criterium in de AVG bepaalde *restrisico's*, mits verwaarloosbaar, toch kunnen leiden tot *anonimiteit* (zie *Breyer*).

10.2 Analyse

Om te bepalen of een natuurlijk persoon identificeerbaar is, moet rekening worden gehouden met *alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten dat zij worden gebruikt* door de verwerkingsverantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren. Hierbij moet rekening worden gehouden met *alle* objectieve factoren en de context en omstandigheden van het specifieke geval (cursivering en vet PMP).¹²

Daarnaast wordt op basis van de context, en op een case-by-case basis, gekeken naar passende waarborgen om anonimiteit te garanderen.¹³ Technieken van anonimiseren kennen beperkingen. Deze beperkingen, of 'risicofactoren' zoals WP29 ze noemt, maken derhalve ook onderdeel uit van de te maken afweging van *waarschijnlijkheid* en wat *redelijkerwijs te verwachten valt*.¹⁴ In gevallen waarin de identificatie van de betrokkene *verboden is of in de praktijk ondoenlijk is*, zal deze toets worden doorstaan.¹⁵

En dus moet de volgende vraag worden beantwoord: **Zijn de gegevens in de dataset die ICTU ontvangt voor ICTU redelijkerwijs herleidbaar tot een persoon of kleine groep personen?**

Deze vraag draait om de middelen die de beperkte groep data-analisten binnen het Programma Venster van ICTU *redelijkerwijs* ter beschikking staan om gegevens in de dataset te herleiden tot personen. Bij deze 'middelen' moet met name worden gedacht aan het gebruik van selectietechnieken, op basis waarvan een persoon uit de dataset kan worden gelicht (*singling out*), het combineren van datasets (zowel binnen ICTU of uit externe bronnen) en aan het opvragen van aanvullende informatie bij Effectory. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de taken van ICTU en de daarop gebaseerde doeleinden van het statistisch beleidsonderzoek.

Voor de beantwoording van deze vraag zijn de volgende omstandigheden van belang:

¹² Overweging 26 AVG; Opinie 05-2014 inzake anonimiseringstechnieken, p. 5 & 8. Merk op dat de redactie van overweging 26 *denkbeeldig gebruik* uitsluit. Het moet gaan om gebruik dat in de context van de gegevensverwerking redelijkerwijs te verwachten valt. Niet elk *restrisico* op identificeerbaarheid leidt dus tot de conclusie dat de gegevens 'persoonsgegevens' zijn (aldus ook het Hof van Justitie in *Breyer*).

¹³ Opinie 05-2014, p. 3 & 4.

¹⁴ Opinie 05-2014, p. 7.

¹⁵ Hof van Justitie EU 19 oktober 2016, *Breyer v. Duitsland*, C-582/14, par. 46.

- ICTU beschikt zelf niet over data(bases) met identificerende gegevens om de gegevens tot een bepaalde persoon te herleiden; voor zover die databases elders aanwezig zijn bij de overheid, is de koppeling van de gegevens een tijdrovend, naar handmatig, proces. Bovendien is dit door ICTU expliciet verboden.
- ICTU doet bij het statistisch beleidsonderzoek op InternetSpiegel-data *nooit* onderzoek naar groepen van één persoon, één Werkgever, of groepen die te klein zijn om een statistisch beleidsonderzoek op uit te voeren. Naar de aard van het statistisch beleidsonderzoek van ICTU betreffen de gemaakte selecties altijd grotere groepen. Het gericht 'uitlichten van personen in de dataset' is derhalve in de bedrijfsvoering van ICTU nooit aan de orde;
- De gegevens zijn twee of drie keer gepseudonimiseerd en de gegevens zijn op rij-niveau *geschuffeld*, waardoor het *in de praktijk ondoenlijk* is om de gegevens te herleiden tot respondenten in de originele dataset bij Effectory.
- Bij brief van december 2021 is – in aanvulling op de overeenkomst tussen ICTU en Effectory – door ICTU (mede namens Werkgever) aan Effectory een instructie gegeven om geen gehoor te geven aan een eventueel verzoek om verstrekking van persoonsgegevens. Daarnaast moet Effectory de Programmamanager Venster en de FG van ICTU informeren over een eventueel informatieverzoek, zodat deze actie kunnen ondernemen;
- ICTU (namens Werkgever) en Effectory hebben bij overeenkomst geregeld welke gegevens worden aangeleverd ten behoeve van het statistisch beleidsonderzoek (en daarmee welke dus niet);
- In de interne protocollen van Effectory is vastgelegd hoe wordt omgegaan met een eventueel verzoek om verstrekking van persoonsgegevens (zie paragraaf 9);
- ICTU deelt de dataset niet met derden die een interesse zouden hebben in herleidbaarheid van individuen in de groep.

10.3 Conclusie

Gelet op de doeleinden en de bovengenoemde context van deze gegevensverwerking beschikt ICTU **niet over middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten** dat zij door ICTU gebruikt zullen worden om een respondent in de dataset te identificeren. Er zijn in de context van de gegevensverwerking ook geen derden waarvan zulks te verwachten valt. Het risico op herleidbaarheid is derhalve **onbeduidend**, want slechts theoretisch. Herleiden tot een identificeerbaar persoon is in de praktijk ondoenlijk c.q. verboden en de anonimisering is voor ICTU daarom blijvend onomkeerbaar. En dus zijn de geleverde bestanden voor ICTU **de facto anoniem**. Derhalve komen wij tot de conclusie dat **de AVG niet van toepassing** is op de gegevensverwerking van ICTU in het kader van het uitvoeren van statistisch beleidsonderzoek.

Naschrift

ICTU moet er rekening mee houden dat geanonimiseerde gegevensbestanden nog steeds (verwaarloosbare) restrisiko's met zich mee kunnen brengen voor betrokkenen, zoals spontane herleidbaarheid, koppelbaarheid en deduceerbaarheid. De voornoemde conclusies dat de datasets anoniem zijn, zijn alleen waar zolang er niets verandert aan de werkwijze van ICTU. Anonimisering mag dus niet worden beschouwd als een eenmalige exercitie. De maatregelen moeten regelmatig opnieuw worden geëvalueerd in het licht van de gewijzigde omstandigheden, waaronder de werkwijze van ICTU alsmede de tijd, kosten en moeite, inclusief de beschikbare technieken, en waar nodig worden bijgesteld.

Mocht in een procedure worden vastgesteld dat de gegevens in de ICTU datasets toch persoonsgegevens zijn, dan is ons oordeel (kortheidshalve):

1. De verwerking dient een legitiem doel, namelijk de uitvoering van een taak van algemeen belang die aan ICTU is opgedragen (vgl. artikel 6(1)(e) AVG). De Minister van BZK is systeemverantwoordelijk voor het ambtenarenbeleid in Nederland. ICTU exploiteert immers in opdracht van BZK het platform InternetSpiegel om beleidsinformatie te genereren ten behoeve van BZK op sectoraal niveau en/of voor de sector openbaar bestuur en veiligheid, maar ook om vragenlijsten te optimaliseren. Daarnaast worden geaggregeerde rapportages opgesteld om te zorgen voor kennisontwikkeling en -verspreiding in de sector openbaar bestuur & veiligheid of daarbuiten, onder andere door trends te signaleren.
2. De gegevens worden verwerkt op een manier die ten aanzien van de betrokkenen rechtmatig, behoorlijk en transparant is (*rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie*).
3. Statistisch beleidsonderzoek is niet-onverenigbaar met het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld (*doelbinding*), omdat artikel 5 lid 1 sub b, tweede lid, AVG stelt dat het gebruik van persoonsgegevens voor statistisch onderzoek als verenigbaar wordt beschouwd.
4. Er worden niet meer gegevens verzameld dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Bij preparatie van het bestand door een data-analist van ICTU wordt gecontroleerd of er geen gegevens in het bestand zijn opgenomen die niet strikt noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van statistisch beleidsonderzoek (*dataminimalisatie*).
5. ICTU zorgt ervoor dat gegevens juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (*juistheid*).
6. Gegevens worden niet langer bewaard dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is. Met het oog op het doel (lange-termijn statistisch beleidsonderzoek) is de bewaartermijn vastgesteld op 25 jaar (*opslagbeperking*).
7. Daarnaast zijn er meerdere technische en organisatorische maatregelen genomen om te garanderen dat de beveiliging van de gegevens gewaarborgd

- is. Deze zijn daardoor onder meer beschermd tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (*integriteit en vertrouwelijkheid*).
8. ICTU is verantwoordelijk voor de nakoming van bovenstaande punten. ICTU kan aantonen (onder meer door middel van deze memo) dat bovenstaande punten worden nageleefd (*verantwoordingsplicht*).
 9. Voor het doel waarvoor ICTU de gegevens verwerkt, is het niet noodzakelijk om de betrokkenen in de dataset te identificeren. ICTU beschikt niet over aanvullende persoonsgegevens om de betrokkenen in staat te stellen om hun rechten als bedoeld in artikel 15 tot en met 20 AVG te effectueren. Indien een betrokkene een AVG-verzoek bij ICTU zou indienen, kan ICTU zich daarom beroepen op artikel 11 AVG en hoeft derhalve geen antwoord te geven (tenzij de betrokkene zelf de voor identificatie benodigde aanvullende informatie levert). Daarnaast is ook het recht van bezwaar niet van toepassing op de gegevensverwerking door ICTU gelet op artikel 21 lid 6 AVG. Er is voorts geen sprake van profilering in de zin van artikel 4(4) AVG.
 10. De gegevens zijn opgeslagen op een lokale netwerkschijf van ICTU, zodat internationaal gegevensverkeer niet aan de orde is.

- Einde rapportage -